

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА**

**КАЗАХСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АЛЬ-ФАРАБІ**

TEXAS A&M UNIVERSITY-COMMERCE (USA)

**ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ
ПІДГОТОВКИ
ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

11-12 жовтня 2018 р.

Харків

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна
Казахський національний університет
імені аль-Фарабі
Texas A&M University-commerce (USA)

**ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ
ПОДГОТОВКИ
ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ**

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ

11-12 ОКТЯБРЯ 2018 г.

**PROBLEMS AND PERSPECTIVES OF TRAINING
OF FOREIGN STUDENTS**

THE INTERNATIONAL CONFERENCE OF APPLIED SCIENCES

11-12 OCTOBER, 2018

Харьков
Kharkiv
2018

УДК 811+372.881.1(082)

Проблеми і перспективи підготовки іноземних студентів: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків, 11-12 жовтня 2018 р. – Х. : ХНАДУ. – 311 с.

У збірнику представлено статті, в яких висвітлюються актуальні проблеми лінгводидактики та методики викладання української та російської мов як іноземних, застосування у навчальному процесі традиційних та інноваційних технологій, прийомів та алгоритмів розвитку комунікативних та дискурсивних компетенцій іноземних студентів, питання професійно-мовленнєвого спілкування, міжкультурної комунікації та соціально-психологічної адаптації, а також сучасних методів викладання гуманітарно-природничих дисциплін нерідною мовою.

Друкується в авторській редакції. За зміст, автентичність фактичного матеріалу та посилань відповідають автори.

Problems and perspectives of training of foreign students: proceedings of the international conference of applied sciences, Kharkiv city, 11-12 October, 2018. – Kharkiv, KhNAHU. – 311 p.

The collection contains articles covering current problems of linguodidactics and teaching methods of Ukrainian and Russian as Second (Foreign) languages, application of traditional and innovative technologies, techniques and algorithms for the development of communicative and discursive competences of foreign students in the educational process, issues of professional learning, intercultural communication and social-psychological adaptation, as well as modern methods of teaching humanities and natural sciences in a non-native language.

Reprinted in the author's edition. In terms of content, the authenticity of the actual material and the references is consistent with the authors.

© ХНАДУ, 2018

© Колектив авторів

Література:

1. Бацуровська І.В. Методика використання порталу у фаховій підготовці майбутніх інженерів в аграрних університетах / І.В. Бацуровська // Матеріали Міжнар. Науково-методичної конф. «Сучасний стан природничо-математичної та технологічної освіти: тенденції, перспективи». – Випуск 13. – Херсон, 2010. – С. 56–59.
2. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання: термінологічний словник / М.Ю. Кадемія. – Львів : СПОЛОМ, 2009. – 260 с.
3. Краудер Н.А. О различиях между линейным и разветвленным программированием / Н.А. Краудер // Программированное обучение за рубежом: Сб. статей. – М.: Высшая школа, 1968. – С. 58–67.
4. Кузнецов І.М. Технологія ділового спілкування / І.М. Кузнецов. - М. : Березень, 2004. - 128 с.
5. О'Рейлли Т. Что такое Веб 2.0 / Т. О'Рейлли // Компьютерра Online. – 2005: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.computerra.ru/think/234100/>.
6. Раицкая Л.К. Дидактические и психологические основы применения технологий Веб 2.0. в высшем профессиональном образовании : монография / Л.К. Раицкая. – М. : МГОУ, 2011. – 173 с. 7
- . Kennedy К. Writing with Web Log» / К. Kennedy // Technology & Learning. 2003. – № 2. – Р. 29–35.
8. Bloch J. Abdullah's Blogging: A Generation 1.5 student enters the blogosphere / J. Bloch // Language Learning and Technology. – 2007. – Vol. 11. – № 2. – Р. 25–37.
9. Інтернет-технологія // Вікіпедія: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/internettehnologiі>. 10. Відеоконференція // Вікіпедія: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Videokonferentsiya>.

Особливості інтерактивного навчання на заняттях з української мови як іноземної

Савченко Л.А.

Запорізький державний медичний університет

м. Запоріжжя, Україна

e-mail: liliya7ukr@gmail.com

Активна глобалізація, створення нових технологій вимагають оновлення освітніх програм та використання інтерактивних методів навчання. Освітній процес має відповідати практичним та духовним потребам сучасної людини. Тому більшість методичних інновацій пов'язані з впровадженням в освітній процес інтерактивних методів навчання. Формування практичних навичок з дисципліни є основною метою сучасного освітнього процесу. Таким чином, актуальність застосування інтерактивних методів навчання зумовлена викликами сучасності, прагненням підвищити рівень знань студентів.

Аналіз наукових розвідок свідчить про зацікавленість науковців проблемами застосування інтерактивних технологій у навчальному процесі. Використання інтерактивних методів навчання вивчали: І. Лук'янченко, П. Шевчук, Н. Коломієць, О. Пошетун, Л. Пироженко, О. Коротаєва, Н. Суворова, Т. Сердюк, Т. Сазерленд та інші. Мультимедійні системи як засоби інтерактивного навчання досліджували: М. Жалдак, М. Шут, Ю. Жук, Н. Дементієвська, О. Пінчук, О. Соколюк, П. Соколов. Інтерактивним технологіям навчання на заняттях з мови присвячені праці: І. Свириденко, І. Кочан, І. Сидоренко, М. Сідун та інших науковців.

Метою статті є дослідження особливостей інтерактивного навчання та методів, які можна використовувати на заняттях з української мови як іноземної.

Інтерактивне заняття передбачає організацію освітнього процесу таким чином, щоб були задіяні різні види завдань (діалоги, монологи, дискусії, ігри), форми навчання (парна, групова робота, рідше – самостійна), робота з різноманітними джерелами інформації (аудіо- та відеоматеріали, журнали, газети тощо). Викладач має створити комфортну психологічну атмосферу та однакові умови для творчого навчання мови. Висловлювання, креативні ідеї, альтернативні рішення проблемних ситуацій, оригінальне виконання поставлених завдань заохочується. Викладач коригує та направляє діяльність студентів-іноземців через співпрацю з ними [1; 2; 5].

Всі суб'єкти навчального процесу мають взаємодіяти між собою: обговорювати проблемне питання; консультуватися, радитися, зважати на думку своїх колег; пропонувати свої міркування стосовно теми. У такій співпраці кожна думка має значення. Всі висловлювання подаються толерантно, пропонуються свої ідеї. Не можливе категоричне заперечення інших ідей, конфлікт між суб'єктами навчального процесу [4; 6; 7].

Для формування у студентів-іноземців мовних, мовленнєвих та комунікативних вмінь та навичок пропонуємо використовувати такі види завдань на заняттях з мови:

1. Дискусія

Викладач формує невеликі групи студентів, які обговорюють проблемне питання і через фіксований час презентують одне або кілька його рішень, які сформувалися у студентів під час дискусії.

2. Метод case-study або метод конкретних ситуацій

Розв'язок кейсів, проблемних ситуацій. Інциденти, які пропонує для обговорення викладач, мають бути дотичними до реальних життєвих ситуацій. Вони слугують для студентів конкретним матеріалом для роздумів, ідей. Студенти у процесі вирішення проблеми виявляють свої людські почуття та емоції, виховують в собі гуманність, відповідальність за справедливість прийнятих рішень, формують власні моральні цінності та набувають життєвого досвіду.

3. Рецензування

Написання рецензії на книжку, яку студент прочитав рідною мовою.

Такий вид завдань передбачає розвиток у студентів вміння аналізувати, критично мислити, аргументовано виражати власні думки.

4. Розповідь про переглянутий фільм

Робота у парах. Обговорення у групі.

Іноземні студенти розповідають один одному про переглянутий фільм, а потім кожен ділиться почутим від колеги з аудиторією.

5. Лист другу

Написання листа за зразком відповідно до плану. У плані подається логічна структура передачі інформації за якою студенти мусять написати лист.

6. Допис для соціальної мережі про подію, яка Вас вразила.

1) Студент пише допис про нещодавню подію або ситуацію свідком якої він був та своє враження від неї.

2) Студент-іноземець розповідає про почуту ним новину та висловлює свою думку стосовно неї.

До інтерактивних методів навчання належить також мультимедійне навчання. Таке навчання передбачає застосування різних типів інформації: текстові повідомлення з сайтів, аудіо- та відеоматеріали, презентації (як комп'ютерні, так і з використанням мультимедійної дошки), фото, малюнки, графіки, діаграми, таблиці, схеми, конструкції. Такий інноваційний метод навчання допоможе зацікавити студентів, систематизувати їхні знання з теми [3].

Головною перевагою мультимедійних технологій є унаочнення навчального матеріалу та розвиток практичних навичок.

Таким чином, інтерактивні технології сприяють:

- зацікавленню та мотивації студентів;
- аналізуванню інформації;
- розвитку критичного мислення;
- розвитку творчих здібностей;
- унаочненню теми;
- підвищенню рівня засвоєваності знань;
- будуванню міжособистісних стосунків;
- толерантності, вмінню сприймати альтернативну думку і коректно відстоювати свою;
- взаємодії викладача зі студентами та студентів між собою;
- використанню нових технологій, освітніх платформ студентами задля навчання;
- мобільності студентів;
- створенню комфортної атмосфери для навчання.

Інтерактивні методи навчання спрямовані на вивчення іноземних мов передбачають переважно парне або групове навчання, під час якого здійснюється комунікація між суб'єктами навчального процесу. Використання таких методів навчання на заняттях з української мови як іноземної розвиває

творчі здібності студента, формує критичне мислення, цікавість і прагнення впроваджувати власні ідеї, створювати проекти.

Таким чином, інтерактивне навчання сприяє розвитку комунікативних, мовних та мовленнєвих умінь та навичок.

Література:

1. Кочан І. Нові освітні технології в практиці викладання української мови як іноземної / І. Кочан // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. - 2008. - Вип. 3. - С. 14–20.
2. Лук'янченко І. Використання інтерактивних технологій навчання у формуванні мовленнєвої компетенції в говорінні студентів факультетів іноземних мов – Режим доступу: http://ps.stateuniversity.ks.ua/file/issue_58_2/34.pdf
3. Мультимедійні системи як засоби інтерактивного навчання: посібник/ ав.: Жалдак М. І., Шут М. І., Жук Ю. О., Дементієвська Н. П., Пінчук О. П., Соколюк О. М., Соколов П. К. / За редакцією: Жука Ю. О. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 112 с.
4. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К.: А. С. К., 2004. – 192 с.
5. Свириденко І. Інтерактивні технології та методи навчання іноземних мов на немовних факультетах. - Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/22222/1/%D0%A1%D0%B2%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%86.%D0%9C.%20-%20%D0%A1%D0%A2%D0%90%D0%A2%D0%A2%D0%AF.pdf>
6. Сердюк Т. В. Інтерактивні технології навчання суспільних дисциплін як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів вищих навчальних закладів I – II рівнів акредитації: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.09 “Теорія навчання” / Т. В. Сердюк. – Кривий Ріг, 2010. – 20 с.
7. Сідун М. Використання інтерактивних методів у процесі формування іншомовної мовленнєвої компетенції студентів вищих навчальних педагогічних закладів. – Режим доступу: http://visnyk.chnpu.edu.ua/?wpfb_dl=709

Технологія особистісно орієнтованого навчання на заняттях з української мови як іноземної

Савченко Л.А.

Запорізький державний медичний університет

м. Запоріжжя, Україна

e-mail: liliya7ukr@gmail.com

Сучасні тенденції освіти тяжіють до формування всебічно розвиненої особистості шляхом інтелектуального та морального розвитку студента. Такий розвиток забезпечує особистісно орієнтоване навчання, яке своїм корінням сягає в гуманістичну психологію. Навчання орієнтоване на особистість сприяє вихованню людяності, доброти, відповідальності, толерантності, розвитку

Луценко В.І. Інноваційні методи викладання української мови як іноземної у технічному університеті	140
Малихіна Ю.О., Опришко Н.О. Work with the text at RSL classes using multimedia training programmes for vocabulary learning	144
Маринич А.М. Активізація пізнавальної діяльності студентів під час вивчення української мови як іноземної	150
Моргунова С.О., Крохмаль А.М. Використання мобільних додатків як засобу розвитку іншомовних лексичних навичок студентів	151
Нуршаихова Ж.А., Машинбаева Г.А. Стемматический анализ предложения и прагматика	156
Онкович Г.В., Мавдрик Н.О. Лінгвістичні ігри як форма інтенсифікації навчального процесу	164
Полянська І.В., Чернявська С.М., Шевченко В.Ф. Інтегрування нетрадиційних методів у комунікативно-інтенційну модель як нову біозбалансовану еволюційну освіту (з досвіду роботи в літній групі УЯІ/РЯІ)	174
Приходько А.М. Відеоконференція як засіб формування комунікативної компетентності іноземних студентів вищих навчальних закладів	179
Савченко Л.А. Особливості інтерактивного навчання на заняттях з української мови як іноземної	185
Савченко Л.А. Технологія особистісно орієнтованого навчання на заняттях з української мови як іноземної	189
Семянникова Н.Л. Мотивационный компонент в структуре учебной деятельности	193
Сергейчук Л.В. Сюжетно-дидактические игры на уроках русского языка как иностранного	196
Соловйова О.В. Інноваційні технології у навчанні іноземних студентів....	200
Солодова Л.Е. К вопросу обучения иностранных студентов научному стилю речи на подготовительных факультетах	202
Уварова Т.Ю. Учебные экскурсии как средство формирования лингвокультурной компетенции иностранных студентов	208